

**Wyrok z dnia 17 kwietnia 1997 r.
III RN 10/97**

Wyrażenie w uzasadnieniu zaskarżonego rewizją nadzwyczajną wyroku sądu administracyjnego poglądu prawnego sprzecznego ze stanowiskiem Sądu Najwyższego nie uzasadnia samo przez się uchylecia takiego wyroku. Konieczne jest wykazanie, że wyrok taki rażąco narusza prawo, gdyż powoduje skutki niemożliwe do zaakceptowania w demokratycznym państwie prawnym.

Przewodniczący SSN: Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Andrzej Wróbel (sprawozdawca), Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Waldemara Grudzieckiego, po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 1997 r. sprawy ze skargi Jerzego S. na decyzję Wojewody L. z dnia 12 września 1995 r. [...] w przedmiocie nakazania rozbiórki obiektu budowlanego, na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie Ośrodka Zamiejscowego w Poznaniu z dnia 27 sierpnia 1996 r. [...]

o d d a l i ł rewizję nadzwyczajną.

U z a s a d n i e n i e

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego w rewizji nadzwyczajnej od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Poznaniu z dnia 27 sierpnia 1996 r. [...] uchylającego decyzję Wojewody L. z dnia 12 września 1995 r. [...] oraz utrzymaną w mocy tą decyzją decyzję Kierownika Urzędu Rejonowego w K. z dnia 3 lipca 1995 r. [...] nakazującą Jerzemu S. rozbiórkę szopy drewnianej oraz ustępu suchego drewnianego, usytuowanych na działce położonej w miejscowości Ż. gmina K., zarzucił zaskarżonemu wyrokowi rażące naruszenie przepisów art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38, poz. 229 ze zm.) w związku z art. 103 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414 ze zm.) oraz art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 386 ze zm.) i wniósł o uchylenie wyżej wymienionego wyroku i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W ocenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego stanowisko przyjęte w zaskarżonym wyroku, że art. 37 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego z 1974 r. uzasadnia wydanie decyzji o przymusowej rozbiórce wyłącznie w sytuacji, gdy obiekt znajduje się na terenie, który zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego, mającym charakter prawa miejscowego, nie jest przeznaczony pod zabudowę albo przeznaczony jest pod innego rodzaju zabudowę, oznacza zakwestionowanie utrwalonej w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykładni tego przepisu. Wyrazem tej wykładni jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 1985 r., III ARN 11/85 (OSNCP 1986 z. 3 poz. 40), w którym przyjęto, że terenem, który zgodnie z przepisami o planowaniu

przestrzennym nie jest przeznaczony pod zabudowę, jest nie tylko teren przeznaczony w istniejącym planie ogólnym lub szczegółowym na inne cele lub pod innego rodzaju zabudowę, ale także teren nie przeznaczony pod zabudowę ze względu na brak takich planów. W uzasadnieniu podstaw rewizji nadzwyczajnej wskazano, że w przypadku braku planu przestrzennego należy przyjąć, że ewentualnym nakazem rozbiórki mogą być objęte tylko te obiekty, których budowa wymagała uzyskania pozwolenia budowlanego. Tymczasem Sąd nie wypowiadając się co do rodzaju i charakteru obiektów wzniesionych przez skarżącego nie mógł prawidłowo ocenić zgodności z prawem decyzji organów administracji obu instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 103 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. Nr 89, poz. 414 ze zm.) przepisu art. 48 tej ustawy nie stosuje się do obiektów, których budowa została zakończona przed dniem jej wejścia w życie. Do tych obiektów stosuje się odpowiednio przepisy dotychczasowe. W odniesieniu do takich obiektów nie stosuje się zatem przepisu art. 48 ustawy stanowiącego, że właściwy organ nakazuje ,w drodze decyzji, rozbiórkę obiektu budowlanego lub jego części, będącego w budowie albo wybudowanego bez pozwolenia na budowę, albo zgłoszenia, bądź też pomimo wniesienia sprzeciwu przez właściwy organ, lecz przepis art. 37 ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38 poz. 229 ze zm.), zgodnie z którym obiekty budowlane lub ich części, będące w budowie lub wybudowane niezgodnie z przepisami obowiązującymi w okresie ich budowy podlegają przymusowej rozbiórce, gdy organ administracji państwowej stwierdzi, że obiekt budowlany lub jego część znajduje się na terenie, który zgodnie z przepisami o planowaniu przestrzennym nie jest przeznaczony pod zabudowę albo przeznaczony jest pod innego rodzaju zabudowę, lub w razie wybudowania spowodowałby niebezpieczeństwo dla ludzi lub mienia albo niedopuszczalne pogorszenie warunków zdrowotnych lub użytkowych dla otoczenia.

Nie jest trafny zarzut wnoszącego rewizję nadzwyczajną, że Sąd nie wypowiadając się co do rodzaju i charakteru obiektów wzniesionych przez skarżącego nie mógł prawidłowo ocenić zgodności z prawem decyzji organów administracji obu instancji. Z przepisów § 44 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie nadzoru urbanistyczno-budowlanego (Dz.U. Nr 8 poz. 48 ze zm.) wynika bowiem, że wybudowanie przez skarżącego wskazanych obiektów mogło wymagać pozwolenia na budowę, jeżeli obiekty te mogły wprowadzić lub zwiększyć uciążliwości pogarszające warunki sanitarne, bezpieczeństwa ludzi lub mienia albo warunki wykorzystania terenów sąsiednich. Sąd trafnie przyjął, że brak jest przeszkód do wydania decyzji o rozbiórce wzniesionych przez skarżącego obiektów w razie spełnienia przesłanek wynikających z art. 37 ust. 1 pkt 2 lub art. 37 ust. 2 Prawa budowlanego z 1974 r. Brak ustaleń w powyższym zakresie w zaskarżonej decyzji, co słusznie podkreślił Sąd w uzasadnieniu wyroku, stanowiło uzasadnioną podstawę do jej uchylenia. Ocena, czy wystąpiły te przesłanki należy do właściwych organów administracji państwowej, a nie do Sądu orzekającego o zgodności decyzji z prawem.

Odnosnie do zarzutu naruszenia przepisu art. 37 ust. 1 pkt 1 Prawa budowla-

nego z 1974 r. należy stwierdzić, że w istocie pogląd Sądu, iż przepis ten uzasadnia wydanie decyzji o przymusowej rozbiórce wyłącznie w sytuacji, gdy obiekt znajduje się na terenie, który zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego, mającym charakter prawa miejscowego, nie jest przeznaczony pod zabudowę albo przeznaczony jest pod budowę innego rodzaju, oznacza zakwestionowanie wykładni tego przepisu przedstawionej w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 1985 r., III ARN 11/85 (OSNCP 1986 z. 3, poz. 40). W wyroku tym przyjęto, że terenem, który zgodnie z przepisami o planowaniu przestrzennym nie jest przeznaczony pod zabudowę jest nie tylko teren przeznaczony w istniejącym planie ogólnym lub szczegółowym na inne cele lub pod innego rodzaju zabudowę, ale także teren nie przeznaczony pod zabudowę ze względu na brak takich planów. Należy jednak wskazać, że Sąd Najwyższy uwzględni rewizję nadzwyczajną, jeżeli stwierdzi, że zaskarżony wyrok sądu administracyjnego rażąco narusza prawo. W rozpoznawanej sprawie samo wypowiedzenie przez Sąd poglądu prawnego, który jest sprzeczny ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy nie uzasadnia jeszcze uchylecia wyroku zawierającego taki pogląd. Niezbędne jest bowiem, aby wyrok oparty na takim poglądzie powodował skutki, które nie mogą być zaakceptowane w demokratycznym państwie prawnym. W rozpoznawanej sprawie Sąd dokonując wykładni przepisu art. 37 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego z 1974 r. naruszył treść tego przepisu ustaloną w powołanym wyroku Sądu Najwyższego, lecz nie jest to naruszenie rażące. Sąd bowiem nie przesądził ostatecznie kwestii dopuszczalności rozbiórki obiektów wzniesionych przez skarżącego, lecz jedynie uzależnił wydanie takiej decyzji od spełnienia przesłanek wymienionych w art. 37 ust. 1 pkt 2 lub art. 37 ust. 2 tego Prawa.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====